

פרשת ויצא

הדלקת הנרות	מוצאי שבת	לשיטת ר"ת
4:07	5:15	5:50
סוק"ש ותפילה	שקיעה	
המוקדמים ביותר השבוע	יום ו' 4:37	יום ג' 4:37
ק"ש תפילה	שבת 4:37	יום ד' 4:37
מנ"א:	יום א' 4:37	יום ה' 4:37
תניא והגרא:	יום ב' 4:37	יום ו' 4:37
8:55	9:47	

גליון מס' 127

ליבני עור

בס"ד | ערש"ק ו' כסלו תשע"ב | בטאון לתורה, חסידות, חינוך והשקפה | יו"ל ע"י קהילות הקודש - אלעד

משכנותיך ישראל

פרקי הדרכה בחינוך וביסודות הבית

"מי יתְנַן כאח לי"

"ויאמר יעקב לאחיו לקטו אבנים" (לא, מזו), וברש"י הק': "לאחיו" - הם בניו. "ויקרא לאחיו לאכול לחם" (לא, נד), וברש"י הק': "לאחיו" - לאוהביו שעם לבן.

יש להבין מדוע שינה רש"י בפירושו, שבתחילה פירש ש"אחיו" אלו בניו, ובסוף פירוש דקאי על אוהביו?

ויש לומר, דכאשר עסוקים בהצבת גבולות וקביעת מחיצת של אבנים בינו לבין לבן, אמר זאת יעקב "לבניו", בבחינת צא וכבוש להם את הדרך, להורות להם את הדרך אשר ילכו בה לבל יתערבו עם רשעים פורקי עול. אבל כאשר עסוקים באכילה ובהתקשרות - מה לשבטים לאכול לחם עם לבן? ובעכ"ח עלינו לפרש שבניו אלו אוהביו ולא בניו.

אלא דיש להתבונן למה קראם הכתוב אחיו, ובשלמה על אוהבים - מצינו שמכונים בחיבה בלשון אחים, וכדברי שלמה המלך ע"ה "מי יתְנַן כאח לו" (שיר השירים ח, א), אבל היכן מצינו שבנים נקראים אחים?

• • •

והנה היחס שבין הורים לילדיהם שונה מהיחס של אחים, דאילו הורים מהווים סמכות עליונה לילדים, והבנים מצידם מחויבים בכיבוד ובמורא ההורים. ולעומתם היחס בין אחים הוא יחס של תביבות ונעימות כאשר כל אחד הוא שווה בשווה, ואין האחד עליון על השני.

והנה ההשפעה של ההורים על הילדים בדרך כלל היא באופן זה של הטלת תפקידים והוראות ברורות מכה הסמכות שלהם בתור "הורים", אמנם מלמדנו הכתוב כי לפעמים "בניו" נקראים "אחיו", כלומר שיש להעביר את ההשפעה והנחלת ערכים מסוימים באופן של שווה בשווה, דרך הסברה של אחווה וריעות.

וכפי שמסופר על אחד מצדיקי ירושלים זצ"ל שהיה מקרב את

הנוער המידרדר ע"י שהתחבר עימו, ולפעמים כאשר ראה נער מתרחק ממקור מים חיים, העמיד עצמו כאילו מתייעץ עימו היאך להתנהג עם פלוני אחר השרוי במצב דומה, הכיצד לקרבו בחזרה לתורה ולהידוות, ובכך היה מציל נפשות רבות. וכעין זה יכולים ההורים להשתמש בעצה טובה זו שיתיעצו עם ילדיהם היאך לדעתם ניתן להתקדם ולהשתפר, ובכך ניתן להעביר ולהנחיל דרכי חיים באופן עקיף, ובוזה הופכים הילדים לחלק מההחלטה ומחוברים אליה יותר בעולם העשייה.

הגע בעצמך: ילד המקבל הוראה מהוריו לשפר נושא כלשהו. מעתה נכנס הוא למערכת התלבוטיות באם להיכנע וליישם את הדברים כפשוטם או שמה לו, שהרי בטבע האדם אין טבוע חשק להיכנע לעניין שאינו מבין או שלא רוצה להבין, או אפילו שרוצה שלא להבין. אך כאשר הרעיון ולאחריו ההצעה וההחלטה הינם פרי מוחו ופיו, הרי שלא די שאינו מתמרד מול ההוראה וביצועה, אלא אף חש צורך להצליח במשימה שהציב בפני עצמו.

• • •

ויש לומר, שלכך רמזה התורה הק' בכתבה הכא לשון "אחים" אצל בנים, משום שכאן איירי בהקמת מחיצה שתבדיל ותחצוץ בין בית יעקב לבין לבן וסיעתו, ללמד לדורות הבנים דהעצה והדרך להגיע לכך היא, באופן שמשרים אווירה נעימה וחביבות בבית בבחינת "אחים", והיא היא המחיצה שתשאיר אותם בצילו הנעים של הבית, ביתו של יעקב אבינו. ויה"ר שיתקיים בנו הכתוב (זכריה ב, ט) "ואני אהיה לה נאום ה' חומת אש סביב".

ובמקהלות שמחות בקהילות הקודש

ברכת מזל טוב עלוהא בזאת לבעלי השמחות ה"ו לרגל השמחה השרויה במעונם

בהולדת הבנים שיח"י

הרב צבי בקר שליט"א

הרב משה מאיר ויינברגר שליט"א

שמחת ה"שלום זכר" תיערך בביהמ"ד ויזניץ רח' רשב"י

הרב אפרים כהנא שליט"א

שמחת ה"שלום זכר" תיערך בביהמ"ד ויזניץ אור ישראל

הרב חיים יהודה כץ שליט"א

בהולדת הבנות תחי'

הרב מנחם וצ'ר שליט"א

שמחת ה"קידושא רבא" תיערך בביהמ"ד קהל חסידים

הרב אברהם חסידה שליט"א

הרב יואל גרינבוים שליט"א

שמחת ה"קידושא רבא" תיערך בביהמ"ד ויזניץ אור ישראל

הרב שמואל מליק שליט"א

הרב שלמה פישר שליט"א

הרב שלמה שטרן שליט"א

בהיננס הבן בעול תורה ומצוות

הרב זאב וקסברגר שליט"א

ובנו הבה"ח יעקב גי"ו

הרב חיים יהודה כץ שליט"א

ובנו הבה"ח ישעיה גי"ו

בנישואי הבת

הרב דוד קרויזר שליט"א

יזכו לרוב נחת דקדושה מתוך שפע הצלחה אמן

אודה ה' נאוד בפי בתוך רבים אהללנו

בשבת והודיה להשי"ת על הטוב והחסד אשר גמלנו

בהולדת בתי לנוזל טוב

אתכבד להזמין את כל מכרי וידידי ה"ו

לשמות ה'קידושא רבא'

שתיערך בס"ד בביהמ"ד קהל חסידים

זמן סיום התפילה בשעה 11:20 משוער

ובשמחתכם אשיב לכם כגמולכם הטוב

י'די'כ'ם

מנחם וצ'ר

ברכות מאליפות

בשנה בזה קדם האי גברא חשיבא ויקריא, מו"מ בתורה ובכל מידה נכונה ומאיר פניו לכל, איש חי ורב פעלים לתורה ולתעודה. ה"ה

הרב מנחם וצ'ר שליט"א

על תרומתו ברוחב לב להוצאות הגליון

לרגל שמחת הולדת בית תחי'

יה"ר שיזכה לרוב נחת דקדושה ממנה ומכל יוצ"ח בבריות נופא וממורא מעילא ורוב כל

המערכת

ברוכים הבאים בשם ה'

ברגשי קודש ובשמחה רבה נקדם בברכה

את פני הוד מעלת כש"ת

כ"ק מרן אדמו"ר מסלאונים שליט"א

לרגל בואו לשבות בעירנו

יאה רעווא מן שמיא שיהא בואו לברכה מרובה ולהרמת קרן התורה והחסידות בעירנו

המערכת

הרחיבי מקום אוהליך

את צרור ברכותינו נשגר בזאת קדם קהילת ויזניץ המעטירה והנהלת מוסדותיה

לרגל פעלם המבורך להרחבת גבולי הקדושה בעירנו בעריכת דינר

"בוני הישיבה"

אשר התקיים במוצש"ק העעל"ט לקראת בניית מקום של קבע לישיבת "צמח צדיק" ויזניץ בעירנו

תפילותינו וברכותינו כי יהי נועם ה' עליהם שתשרה שכינה במעשי ידיהם, ונזכה במהרה לראות בית גדול זה שמגדלים בו תורה ויראה טהורה על מעינות החסידות מתנוסס לתפארה ומרבה את קולו של יעקב בעירנו, עדי נזכה לבית הגדול המקוה בבנין ביהמ"ק בב"א

המערכת

זמן - זה כסף" - האומנם???

הבלים, בפרהסיא מתורבבים מאד בחכמתם המתגלית לעין, באותם "קופקעס" של דברי טטות, ודומה בעיניהם שהם בעלי סימני חכמה. ומה מאד יחכמו אם יתבוננו באבידת זמנם, אשר היא אבידת עצם החיים. הרופאים עמלים להוסיף לחולים עוד שבוע של חיים, עוד יומיים של חיים, עוד יום של חיים, ומשפחת החולה ניצבים ומתפללים על כל רגע ורגע של חיים, אשר לאמיתו של דבר, הם המה המקבילים למושג של "זמן", ואיך יהיה איבוד זמן לסימן חכמה?

• • •

ומה יעשה מי שהכסף ממלא את נפשו, מי שתאוותו אכל הכסף משכרת אותו, מי שמצד חשקו זה מרגיש מטבע הלשון "זמן - זה כסף", אף שבשכלו מבין ויודע שההיפך הוא הנכון ובאמת "כסף - הוא זמן"?

הרבה דרכים לפנינו: דרך אחת היא להתקשר בנוגע התורה הק' ובמצוותיה, ויבקש רחמים "והערב נא ה' אלוקינו את דברי תורתך בפנינו", עד שמתיקות טעם התורה ומצוותיה יערבו יותר ויותר מעריבות הכסף והממון.

ויש דרך נוספת לאלו שנשפשם קשורה בממון ואסורה בחבלי הכסף, ומתחברים הם עם הכסף והזהב, להפריש מהכסף ומהממון לתורה, לצדקה ולמעשים טובים, להרגיש שמשקיעים הם את כספם וזהבם בשל עצמם, במקום המשומר שאין שום הפסד שולט. נתינת הצדקה ותמיכת התורה תהי' להם חוקם מצד עצם תאוות הממון שלהם, ההנאה הגדולה ביותר תהיה להם בזאת שירגישו שכשעושים בממוןם תורה ומצוות ומעשים טובים, לא מסלקים בזה את הממון מהם, אלא שמשקיעים את הממון האהוב עליהם באוצרותיהם הפנימיים והנחמדים להם ביותר. תומך תורה ידוע, היה בשורשו קמצן גדול, ותפיסת חיים זו הפכה אותו מקמצן לתומך תורה.

מדריגה זו - לא זוטרתא היא, ובכונן אלו: "הזמן - הוא כסף" - יקר הוא ה"זמן" שניתן לעשות בו "כסף", ובד בבד "הכסף - הוא זמן" - יקר הוא הכסף שבא ע"י הזמן. אלא שאין בכונן דא סתירה, שהרי "הכסף" שעושים אותו עטרה לראשם, הוא הניתן בי גזא דרחמנא, באוצרות הקדוש ברוך הוא, בתורה, מצוות ומעשים טובים, בגמילות חסדים ובצדקות, לכלל ולפרט. ויפה מנוצל ה"זמן" לתשובה ומעשים טובים שיפה שעה אחת שלהם מכל חיי עולם הבא!

"ברוך הוא אלוקינו שבראנו לכבודו והבדילנו מן התועים ונתן לנו תורת אמת, וחיי עולם נטע בתוכנו", ולימדנו את סוד החיים, שמהותם היא "זמן". והרי בזמן שניתן לנו, יש לנו את הייעודים שבשבילם ניתן לנו "זמן" מאת הקב"ה, דהיינו שבשבילם נותן לנו הקב"ה את ה"חיים".

והייעודים הללו הרי הם יסודות הדת: תורה, מצוות ומעשים טובים. (עניני העולם הזה המה נטפלים אליהם. ואם אכן מטפיל אותם לצורך תורה, מצוות ומעשים טובים, נעשים גם הם חלק מהם, כמבואר בספרים הק' בגדר "נטפל אל השם מלאחריו"

"המאבד מה שנותנים לו" - אם מאבד את כספו, הרי זה סימן טטות! ואם מאבד את זמנו - האם זה מסימני החכמה?

שמתקדש בקדושת שמו יתברך). והרי הערך שלהם כתוב הדר במשנת חסידים (אבות פ"ד משנה ז'): "יפה שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא מכל חיי העולם הזה, ויפה שעה אחת של תשובה ומעשים טובים בעולם הזה מכל חיי העולם הבא". והמתבונן בדברי קדשם, הרי יעמוד משתומם על רוח הקודש של חז"ל הק' המפעמת כזו בפעמון במאמר הפלאי הזה.

• • •

וממילא, בסימני שוטה שקבעו חז"ל הק' "המאבד מה שנותנים לו", אם מאבד את כספו, הרי זה סימן טטות! ואם מאבד את זמנו - האם זה מסימני החכמה? ויפלא מאד שרבים מהמאבדים את זמנם

ביהמ"ד קהל חסידים - אלעד
בנישואות רב קהילות החסידים מורנו הגאון רבי ישראל וזשא הלוי הורביץ שליט"א

זמני התפילות לשבת פרשת ויצא בהשתתפות מורינו הרב שליט"א

מנחה ערש"ק	4:25
אבות ונבים לאחר תפילת מעריב ליל ש"ק
שבת אחים	9:00
שחרית	8:30
מנחה וס"ג	4:10

בברכה הגבאים

צודקים הם האומות שהטביעו לשון "זמן - הוא כסף" - **לשיטתם!** מה ערך לחייהם עלי אדמות, אם לא למלאות בהם את תאוות היצר? מה ערך לחייהם עלי אדמות, כשאי אפשר למלאות בהם את תאוות היצר? מהו היצור והאמצעי שיאפשר את מילוי תאוות היצר? - הוי אומר "כסף", ובכן, הקריאה מופנית אליהם: חבל לבזבז זמן, והרי בזמן אפשר לעבוד ולהרוויח "כסף", ואז מפתח התאוות, הלא הוא הכסף, בידך!

אך הבנה זו איננה ההבנה האמיתית במטבע לשון זאת. עומק מטבע הלשון בנוי על חוק נפלא שברא הקדוש ברוך הוא בעולמו, והוא תאוות הממון "לשמה". לא בתור אמצעי להשיג את חמדו ויתו ותאוותיו ויצריו, לא שהכסף הינו "מפתח" לשערים ודלתות אשר עם פתיחתם יכנס להיכלי מלכות התשוקות והתאוות, אלא הנפש שוקקה ושיכורה לכסף. הכסף הוא עצם התאוות! ואותם מאומות העולם שמאמינים בתאוה זו של "כסף"

בתור תאוה בעצם, שמאמצים גישה זו בכל ליבם ובכל נפשם, אותם שכבר "זכו" לטעום מין הכסף ולהשתכר ממנו, הם קוראים לבאי העולם: "הזמן הוא כסף!" - חבל לכם להוציא את הזמן בכל דבר שהוא, חבל להוציא את הזמן בתענוגות ולהתבטל ולהינות במנעמי החיים, והרי ניתן לעבוד עבודות שונות באותו זמן ולהרוויח את עיקר החיים - כסף!

לנפוש ולהתענג ולמלאות את תשוקות היצר, כל אלו הדברים - לשיטתם - הם בדלית ברירה, וצריכים להיות טפלים לעיקר העיקרים של החיים - כסף.

• • •

מן החפץ חיים זיע"א השתדל לצמצם אף בקניית ספרי קודש שאינם נחוצים לו מאד לצורך סדר לימודו, וטעמו ונימוקו: הרי צריך להוציא על זה כסף ולקנות זאת בדמים. מנין יו כסף? הצומח הוא על גבי האילן, או נופל מהעננים לחצרו? - הוי אומר מהעבודה שעובד להשיג את הכסף, והרי העבודה היא זמן מחייו, ונמצא שלשלם כסף, הוא לשלם "זמן", והרי "זמן" הוא עצם החיים שנתן הקדוש ברוך הוא לחיים עלי אדמות, וא"כ הרי ה"כסף - הוא זמן!" ואיך אפשר לפזר כסף, והרי הוא בזבזו זמן?

וכן ניצבים זה לעומת זה, שתי תפיסות נוגדות של החיים עלי אדמות, אשר האחת יוצרת את המטבע לשון "זמן - הוא כסף!", ואילו השנית יוצרת את המטבע הלשון "כסף - הוא זמן!".

כפי שרים | בירורי הלכה

עכ"פ, אם נאמר שהחיוב נובע כתוצאה מחיוב שמירת השבת שהיתה עליו, יש ליישב שקטן שנתגדל ביום ב' אינו צריך לחזור ולהבדיל, היות וכל חיוב השבת שלו היה רק מדרבנן וכבר יצא במה שהבדיל במוצ"ש. וכ"ש לשיטת רש"י (ברכות מה) שהקטן עצמו אינו בר חיוב כלל.

אולם לפי"ז יוצא חידוש גדול לדינא, שקטן שנתגדל במוצ"ש אינו חייב כלל בהבדלה. מן התורה אינו חייב - כי לא היה מחויב בשמירת שבת מן התורה, וגם מדרבנן אין מקום לחיבו - לא מביעאי לרש"י שהקטן עצמו אינו בר חיוב כלל ולא היה חייב כלל בשמירת השבת, אלא גם לתוס' (ברכות שם) שהקטן עצמו בר חיוב מדרבנן, אבל השתא בגדלותו כבר אינו בגדר חינוך.

אולם יש לדחות ולומר שלשיטת התוס' חייב להבדיל מדרבנן, כי חיוב חינוך ממשיך גם בגדלותו כל זמן שלא נתחייב בזה מן התורה. (וכפי שמצאנו בקטן שנתגדל בימי הספירה שממשיך לספור בברכה). אבל עכ"פ לפי זה צריך להיזהר שלא לכבד את בחור הבר מצווה להוציא אחרים יד"ח, כי המחויב מדרבנן אינו יכול לפטור את המחויב מן התורה.

ב. עוד י"ל, ע"פ מה שיש לחקור האם מצוות הבדלה הינה חיוב מדיני השבת אלא שזמנה במוצ"ש, או דילמא מצוות הבדלה הוי חיוב מדיני החול. והנפק"מ בזה היא אם נשים חייבות בהבדלה, דאם הוי חיוב מדיני השבת, נשים חייבות אע"פ דהוי מצוות עשה שהזמן גרמא, לפי שבכל דיני השבת איש ואשה שווים. אולם אם הוי חיוב מדיני החול, נשים פטורות כמו כל מצוות עשה שהז"ג, וכך ביאר הפוסקים את המחלוקת אם נשים חייבות בהבדלה והובא במשנ"ב (סי' רצו ס"ק לד).

והנה לפי הצד שזוהו חיוב מדיני השבת, יש ליישב שקטן שנתגדל ביום ב' אינו צריך לחזור ולהבדיל, היות וכל חיוב השבת שלו היה רק מדרבנן. אולם אין לנו להסתמך על צד זה היות ולהלכה לא הוכרע אם נשים חייבות, וכפי שכתב הרמ"א (שם) שלא יבדילו לעצמן רק ישמענו מאחרים.

פרק הסיום יופיע א"ה בגיליון הבא

הרה"ג ר' ישכר דב הרצוג שליט"א

ר"מ ביישיבת חכמי לובלין ובישיבת "מח צדיק" ויועץ בעירנו

קטן שנתגדל ביום שני או שלישי האם צריך לחזור ולהבדיל (ג)

בגליונות הקודמים שאלנו: מדוע קטן שנתגדל ביום ב' אינו צריך לחזור ולהבדיל, והרי זמן חיוב ההבדלה הוא עד סוף יום ג', וא"כ כשנתגדל ביום ב' נתחייב עכשיו בהבדלה מן התורה, ואיך יפטר במה שהבדיל במוצ"ש שזו הייתה הבדלה מדרבנן, ובגליון השבוע שעבר ביארנו בב' אופנים והנ"מ שיוצאת מכך, ועכשיו נבאר בדרכים אחרות וכדלהלן.

א. ע"פ מה שיש לחקור האם חיוב הבדלה חל כתוצאה מחיוב שמירת וקדושת השבת שהיה על האדם ונסתלק ממנו, או דילמא חיוב הבדלה הוא תוצאה של מציאות קדושת השבת שהיתה בעולם ונסתלקה. והנפקא מינה קיימת בשוטה שנתפסק במוצ"ש, דאם נימא שזה תוצאה של חיוב השבת שהיה עליו, הרי הוא פטור מהבדלה. ואם נימא שזה תוצאה של קדושת השבת שהיתה בעולם, הרי הוא חייב דמה איכפת לן שהוא עצמו לא היה חייב בשמירת השבת.

והנה יש פוסקים הסוברים שאפילו מי שהיה מחויב בשמירת השבת, אלא שח"ו לא שמר שבת, ובמוצ"ש חזר בתשובה - דיאנו חייב בהבדלה. (עיין בתשובות והנהגות או"ח סי' צא). אולם דין זה חידוש גדול הוא, שהרי הוא היה מחויב בשמירת שבת, ומדוע שיפטר מחיוב הבדלה? וכי בגלל שעבר עבירה ימשיך ועבור עוד עבירה?